

Danmark ser stort på kritik fra ILO

Danmark har tabt otte sager ved FNs arbejdsorganisation ILO, men kun i ét tilfælde er lovgivningen blevet ændret. Advokat Christian Harlang kalder det "sabotage af menneskerettighederne".

Arbejdsret

AF MARIA JAKOBSEN

Den danske regering er i løbet af de seneste 15 år blevet indklaget for brud på FNs arbejdsorganisation, ILO, mere end et dusin gange.

Otte gange har regeringen tabt sagerne, men kun én af afgørelserne har endnu ført til konkret lovændring. Det skete, da Forligsmåndsloven blev ændret efter at Dansk Journalistforbund fik medhold i en klage over sammenkædning i overenskomstforhandlingerne i 1993.

De manglende reaktioner fra skiftende regeringer bringer sindene i kog i de involverede forbund.

»Det virker som om, at danske regeringer har den opfattelse, at det danske system er så fremragende, at man ikke behøver at tage hensyn til de internationale konventioner, man skriver under på,« siger formanden for Dansk Magisterforening, Per Clausen.

Også i hovedorganisationen for funktionærerne og tjenestemændene (FTF) er der forundring over politikernes behandling af ILOs henvendte 60 konventioner.

Til fordel for FTF og Danmarks Lærerforening afgjorde ILO, der står for International Labour Organisation, i sidste måned, at tjenestemandsansatte lærere skal have ret til at strejke på præcis de samme vilkår, som de timelønnede lærere har det.

Kraftig næse

Derfor skal de danske tjenestemandsregler laves om, lyder det i kendelsen fra ILO, som Danmarks Lærerforening kalder for "en kraftig næse til den danske regering".

»Man kan ikke påstå, at den danske stat og regering gennem tiderne har været forhippet på at rette klagepunkterne. Derfor er vi selvfølgelig spændte på, hvad man vil gøre her, hvor regeringen har fået en konkret udmelding,« siger advokat i FTF, Peder Vesterbæk, der ikke kan forestille sig andet, end at lovgivningen nu må blive ændret.

Om det kommer til at ske, står fortsat hen i det uvisse.

»Kendelsen er ikke blevet implementeret og endnu er der ikke taget stilling til, hvad der skal ske,« siger kontorchef i Finansministeriet Carl Erik Johansen.

Advokat Christian Harlang har ført flere sager for fagforbund, der har indklaget den danske stat for overtrædelser af menneske-

rettighederne i fagretslige spørgsmål.

Ignorerer konsekvent

Hans opfattelse er, at Danmark konstant er på kollisionskurs med ILO og kalder Danmarks manglende implementering af ILO-kendelser for sabotage af menneskerettighederne.

»Det er konsekvent og systematisk, at man ignorerer ILOs konventioner, som vi selv har valgt at skrive under på. Der er mange pinlige sager, og det er en pinlig attitude, man indtager fra dansk side,« siger Christian Harlang.

»For det handler om princippet i, at vi har underskrevet en konvention, som vi ikke overholder,« mener Harlang.

Han er enig med bla Dansk Magisterforenings formand, Per Clausen, i, at Danmarks manglende reaktion er skadelig for tredjeverdenslande, som ser, at der i et land som Danmark bliver overtrådt konventioner.

»Den danske regering bruger de samme argumenter som visse andre lande, hvor man omgår konventioner. Men vi er vel medlem af FN, fordi Danmark traditionelt mener, at det er vigtigt at have de internationale konventioner til at holde andre lande på plads og sikre både menneskerettigheder og fagforeningsmæssige rettigheder. Men konsekvensen af, at Danmark ikke selv retter sig efter det, er, at en hvilken som helst bananrepublik så påberå-

ber sig, at de heller ikke behøver at gøre det. Så hykleri er ret stort,« siger Per Clausen fra Dansk Magisterforening.

Magistrene har netop fået underkendt en sag, som foreningen havde indklaget til ILO. Magisterforeningen mener, at ansatte i puljejobs og jobtræning skal have samme løn, som overenskomstsansatte på arbejdspladserne. Men det betyder ikke at sagen er tabt, for magistrene er uforstående over for de oplysninger, som regeringen har videregivet ILO.

»Men vi må konstatere, at ILO på det grundlag har valgt at tage udgangspunkt i, at regeringens forklaringer er de rigtige. Men det er en udlægning, som vi godt kan undre os over,« siger Per Clausen.

Magisterforeningen vil nu undersøge sagen nærmere og derefter tage stilling til, om sagen skal rejses igen.

Flere årsager

Ifølge arbejdsretschef i Arbejdsministeriet, Einar Edelberg, er der flere årsager til, hvorfor de skiftende danske regeringer gennem årene ikke har implementeret ILOs anbefalinger.

Mange af sagerne er opstået efter indgreb i overenskomstforhandlinger, og ifølge Edelberg kan det ikke føre til ændringer i permanent lovgivning, fordi ethvert overenskomstindgreb udløber i løbet af en periode på normalt et par år.

»De kan kun have poli-

tisk virkning, og det har de også haft. De har betydet, at politikkerne i vore dage fremfor eksempelvis i 1970'erne er langt mere tilbageholdende med at gribe ind i en konflikt. Nu er man opmærksom på, at det skal være alvorligt, før en regering griber ind. Så er det da rigtigt, at der nogle gange har været forskellig vurderinger i regeringen og i ILO af, om indgrebstidspunktet var det rigtige i forhold til, om der var tale om sundheds- og livstruende situationer,« siger arbejdsretschef Einar Edelberg.

Einar Edelberg påpeger, at de danske sager er små sager set i lyset af de problemer mange af de andre ILO-lande slås med, eksempelvis mord, forfølgelse og forbud mod fagforeningsrepræsentanter.

Bagatelgrænse

»Derfor er det vigtigt, at man holder fast i proportionerne. Vi skal selvfølgelig tage ILOs kendelser alvor-

ligt. Men nogle af de sager, hvor Danmark har fået kritik, er jeg lidt bekymret over, for de har været under bagatelgrænsen. Sagen er jo, at nogle lande vil kunne benytte det til at sige, at når selv Danmark bliver kritiseret, så kan de også blive det. Men vores sager kan ikke sammenlignes med ret mange andre,« siger Einar Edelberg, der bestemt mener, at konventionerne er det papir værd, de er skrevet på.

»For ingen statsledere kan lide at blive hængt ud i en rapport. Og tilstandene på ILO-området ville være langt værre, hvis der ikke var en sådan organisation,« vurderer Edelberg.

ILO er en international samarbejdsorganisation uden domstol eller politisk domstol. ILO bygger derfor alene på respekt overfor de underskrevne konventioner, og eneste sanktionsmulighed er, at indklage lande, som overtræder paragraferne for den internationale domstol i Haag.

Den mulighed vælger ILOs ledelse dog sjældent, fordi det - ifølge advokat Christian Harlang - hidtil har været for politisk kontroversielt, selv om der er forgået en krænkelse af konventionerne.

»For at bevare sin egne troværdighed kan ILO på et tidspunkt blive nødt til at sætte en sag i gang ved domstolen i Haag, men man må da håbe, at den danske regering selv tager sken i den anden hånd,« siger Christian Harlang.

Foto LARS KRABBE

PINLIGT - »Det er konsekvent og systematisk, at man ignorerer ILOs konventioner, som vi selv har valgt at skrive under på,« siger Christian Harlang, der kalder det en pinlig dansk attitude.

Indgreb i strid med FN-regler

JYLLANDS POSTEN

29/11 - 1998

KONVENTION Den danske regering vil overtræde FNs vigtigste menneskeretlighedskonvention på arbejdsmarkedet, hvis den vælger at gribe ind i storkonflikten.

AF ORLA BORG

■ LO eller andre mindre forbund har fri adgang til at indklage den danske regering for kontrolorganerne under FNs arbejdsmarkedsorganisation, International Labour Office (ILO) i Geneve.

Overtrædelserne vil bringe Danmark i selskab med latinamerikanske og afrikanske diktaturstater, når det gælder konventionskrænkelser.

Det siger advokat Christian Harlang, som har ført flere sager for danske fagforeninger ved FNs arbejdsmarkedsorganisation, ILO, og som er en af de få danske eksperter inden for området.

Danmark har ratificeret en række ILO-konventioner om menneskerettigheder på arbejdsmarkedet, blandt andet konvention nummer 87 og nummer 98, som handler om retten til at føre frie forhandlinger.

Juridisk belastning

Christian Harlang siger:

»Hvis regeringen opfører det forkastede mæglingforslag til lov, vil det ligge kilometervis ud over den grænse, som ILO har fastlagt i en række sager, og det vil givetvis blive underkendt af ILO. Hvad angår konsekvenserne, så vil ILO ikke rykke ud med noget

politi. Men det vil være en alvorlig politisk belastning for Danmark, at vi bringes i selskab med nogle latinamerikanske og sydøstasiatiske diktaturstater, der overtræder menneskerettighederne på arbejdsmarkedet. Og det vil være en juridisk belastning for Danmark, at vi i et sådant tilfælde overtræder konventionerne. ILO kan i sidste ende beslutte sig for at rejse en sag ved den internationale domstol i Haag mod Danmark - med den følge, at det endnu engang konstateres, at Danmark ikke overholder de menneskerettighedskonventioner, vi har skrevet under på,« sandsynligvis med en reprimande og en misbilligelse til følge,« siger Christian Harlang.

Underkendt syv gange

Danmark er blevet underkendt syv gange i ILO - blandt under Schluter-regeringens indgreb i storkonflikten omkring påske i 1985. Her indklagede LO og FTF regeringen for indgrebet, og ILO underkendte regeringsindgrebet med den begrundelse, at det var for generelt. Havde det udelukkende omhandlet livsvigtige funktioner, ville ILO have godkendt indgrebet.

»Netop oven på 1985-sagen er det klart, at vores regering ikke nu kan fremsætte et lovforslag om ophøjelse af mæglingforslaget til lov. Derfor er det uansvarligt, når Dansk Arbejdsgiverforening tilsyneladende spekulerer i et lovindgreb i stedet for - som de er forpligtede til både af Hovedaftalen og af ILO-menneskerettighederne på området - nemlig at forhandle om igen,« siger Christian Harlang.

14.07.1999

Regeringen beklager kritik

Af Michael Rask Pedersen

Arbejdsminister Ove Hygum (S) beklager, at FNs arbejdsorganisation (ILO) for en måned siden skældte regeringen hæder og ære fra for indgrebet i sidste forårs storkonflikt. Kritikken er taget til efterretning, men indgrebet var nødvendigt og livet må gå videre. Sådan lyder arbejdsminister Ove Hygums (S) vurdering af den meget skarpe kritik fra FNs Arbejdsorganisation (ILO), som i slutningen af juni i meget hårde vendinger gjorde regeringen opmærksom på, at sidste forårs politiske indgreb i storkonflikt strider mod FNs konventioner.

Ud over selve indgrebet kritiserede ILO også Danmark for de såkaldte sammenkædningsregler, der i 1998 betød, at blandt andet lufthavnspersonalets overenskomst blev en del af det samlede mæglingsforslag mod lufthavnspersonalets vilje. I et svar til Kristeligt Folkepartis medlem af Arbejdsmarkedsudvalget, Ole M. Nielsen, giver arbejdsministeren sin kommentar til ILOs afgørelse. »Det er beklageligt, at det undertiden er nødvendigt at gribe ind med lovgivning, ligesom det selvfølgelig er beklageligt, at Danmark bliver kritiseret. Men en ansvarlig regering bakket op af et ansvarligt folketings er desværre undertiden nødsaget til at gribe ind ud fra samfundsvitale interesser«, skriver arbejdsministeren i sit svar. Klagen til ILO blev indgivet af luftfartsfunktionærerne og kabinepersonalet i Maersk Air, som mente, at det politiske indgreb i storkonflikten var et klart brud på lufthavnspersonalets ret til at føre frie forhandlinger. Og i slutningen af juni fik regeringen en skarp påtale af ILO, som havde vurderet klagen. I sit svar benytter arbejdsministeren samtidig lejligheden til at understrege, at det som udgangspunkt er arbejdsmarkedets parter selv, som skal forny deres egne overenskomster og løse deres egne konflikter. »Imidlertid var situationen i det danske samfund på det tidspunkt ved at udvikle sig særdeles truende. Regeringen kunne ikke bare agere tilskuere, når parterne ikke var i stand til at løse situationen«, skriver Ove Hygum. Et argument arbejdsministeren også førte frem, da regeringen og Folketinget greb i sygeplejerskekonflikten tidligere på året. Med hensyn til sammenkædningen skriver Ove Hygum, at det danske overenskomsts system gør en sådan regel nødvendig. »Det tror jeg, at der er bred enighed om. Vores system adskiller sig fra andres landes måde at regulere arbejdsmarkedet på«, skriver arbejdsministeren.

Regeringen beklager kritik

Arbejdsminister Ove Hygum (S) beklager, at FNs arbejdsorganisation (ILO) for en måned siden skældte regeringen hæder og ære fra for indgrebet i sidste forårs storkonflikt.

Af Michael Rask Pedersen

Kritikken er taget til efterretning, men indgrebet var nødvendigt og livet må gå videre. Sådan lyder arbejdsminister Ove Hygums (S) vurdering af den meget skarpe kritik fra FNs Arbejdsorganisation (ILO), som i slutningen af juni i meget hårde vendinger gjorde regeringen opmærksom på, at sidste forårs politiske indgreb i storkonflikt strider mod FNs konventioner. Ud over selve indgrebet kritiserede ILO også Danmark for de såkaldte sammenkædningsregler, der i 1998 betød, at blandt andet lufthavnspersonalets overenskomst blev en del af det samlede mæglingsforslag mod lufthavnspersonalets vilje.

I et svar til Kristeligt Folkepartis medlem af Arbejdsmarkedsudvalget, Ole M. Nielsen, giver arbejdsministeren sin kommentar til ILOs afgørelse.

»Det er beklageligt, at det undertiden er nødvendigt at gribe ind med lovgivning, ligesom det selvfølgelig er beklageligt, at Danmark bliver

kritiseret. Men en ansvarlig regering bakket op af et ansvarligt folketings er desværre undertiden nødsaget til at gribe ind ud fra samfundsvitale interesser«, skriver arbejdsministeren i sit svar.

Klagen til ILO blev indgivet af luftfartsfunktionærerne og kabinepersonalet i Maersk Air, som mente, at det politiske indgreb i storkonflikten var et klart brud på lufthavnspersonalets ret til at føre frie forhandlinger. Og i slutningen af juni fik regeringen en skarp påtale af ILO, som havde vurderet klagen.

I sit svar benytter arbejdsministeren samtidig lejligheden til at understrege, at det som udgangspunkt er arbejdsmarkedets parter selv, som skal forny deres egne overenskomster og løse deres egne konflikter.

»Imidlertid var situationen i det danske samfund på det tidspunkt ved at udvikle sig særdeles truende. Regeringen kunne ikke bare agere tilskuere, når parterne ikke var i stand til at løse situationen«, skriver Ove Hygum.

Et argument arbejdsministeren også førte frem, da regeringen og Folketinget greb i sygeplejerskekonflikten tidligere på året. Med hensyn til sammenkædningen skriver Ove Hygum, at det danske overenskomsts system gør en sådan regel nødvendig.

»Det tror jeg, at der er bred enighed om. Vores system adskiller sig fra andres landes måde at regulere arbejdsmarkedet på«, skriver arbejdsministeren.

Af MARIA JAKOBSEN

Tjenestemandsansatte lærere skal have ret til at strejke på præcis de samme vilkår, som de timelønnede lærere har det. Derfor skal de danske tjenestemandregler laves om, lyder en ny kendelse fra FNs internationale arbejdsorganisation, ILO.

Problemet er, at danske tjenestemænd i dag ikke har ret til at strejke ved lovligt varslede arbejdskonflikter, som deres timelønnede overenskomstansatte kolleger har det. ILO opfordrer derfor i torsdagens kendelse til, at regeringen tager de nødvendige forholdsregler til at sikre, at alle lærere får tilkendt strejkeret.

Formanden for Danmarks Lærerforening, Anni Herfort Andersen, forventer da også, at regeringen ændrer på lovgivningen efter ILO's kendelse.

»ILO's afgørelser er en næse til den danske regering. Og det er ekstra flot, at en socialdemokratisk ledet regering nu har ILOs ord for, at den ikke lever op til konventionerne på så vigtige områder som foreningsfrihed, beskyttelse af retten til at organisere sig og retten til at føre kollektive forhandlinger,« siger Anni Herfort Andersen.

Formanden skal dog ikke sætte næsen alt for højt op efter, at regeringen ændrer den hidtidige praksis. Det vurderer advokat Christian Harlang. Han har siden 1986 ført og vundet 6 ud af 14 sager, hvor ILO har underkendt dansk praksis.

»Dette er endnu et eksempel på, at Danmark ikke efterlever ILO-konventionerne. Der er efterhånden mange sager, hvor Danmark er kommet i dårligt selskab med republikker, vi normalt ikke ønsker at sammenlignes os med. Men nu må politikerne vågne op og tage ILO-konventionerne alvorligt,« siger advokat Christian Harlang fra advokatfirmaet Harlang, Koch & Christensen, København.

Den aktuelle ILO-kendelse er afsagt på baggrund af en dom i Den Kommunale Tjenestemandsråd fra 1997, hvor lærerforeningen blev idømt en bøde på 100.000 kr. for at have lavet en blokade, der også omfattede tjenestemænd. Kendelsen understreger, at strejkeretten kun gælder for tjenestemænd, som ikke er ansat i samfundsvigtige stillinger som eksempelvis inden for militæret og politiet. Lærernes formand mener, at kendelsen styrker lærerforeningen forud for de kommende overenskomstforhandlinger til foråret.

»Vi har hørt politikerne foreslå Kommunernes Landsforening at tage en konflikt med lærerne. Så hvis reglerne er ændrede til den tid, vil samtlige lærere kunne gå i strejke ved en eventuel konflikt. Det giver nogle helt nye perspektiver,« siger Anni Herfort Andersen.

□